

Philosophical Transactions

Please note: Due to an error in the print volume, the page numbering in this article may contain either page numbering skips, or page numbering repetitions, or both. However, the article content is presented in its entirety and in correct reading order.

Please click on "Next Page" (at the top of the screen) to begin viewing the article.

II. De Piscibus, Moluscis & Crustaceis Philippensibus, Ex MSS. R. P. Geo. Jos. Camelli ad D. Jacobum Petiver, S. R. S. transmiss.

1. Pangsi, Hyspanis Volador, est Milvus marinus.
2. Basac, vel Tambasacan, v. Tambalo, est pisciculus manatus amphibius, vivens mari & terra, in littore duabus quasi manibus innixus discurrere solitus.

3. Afaasa, v. Humahan, v. Quiquichuaya Bysaianis, Parolog Tagalis, Dumdum Catanduanis, est Hypocampus mari-

nus. An ab hoc distinctus Talli?

4. Talli Bysaianis, Hypocampus auriculatus, caput equinum,

corpus costis compactum, cauda lacerti.

5. Hipou, v. Dilis. Species Squille marine minime, v. Formica marina. Narrant tempore fœtationis in monstrosæ magnitudinis glomum conglomerari, ita ut nescio quale monstrum mentiatur, & tandem circa littus dissolvi. Eadem confirmat Fra. Ant. dela Zarza. Vide D. Petiver. GAZOPHYL. NATURÆ Tab. 43. fig. 13.

6. Cohapo. Piscis merum venenum spinis viridibus,

quarum ictus viperà quavis immedicabilior.

- Piscis Marinus, nocuus specifice Morbo 7. Manala. Gallico laborantibus.
- 8. Calambutan, Tagalis Nooz, est Sepia, Hisp. Xibia, Os Sepiæ, Hilp. Choca, duarum spithamarum & trium invenitur.
- 9. Pagi est Passinaca marina, Hysp. Raya. Radio seu aculeo, Indis Bunful gingivæ Scarificatæ in odontalgia dolorem tollit, sed oportet ut radius vivo Pisce exemptus sit. Hunc pulveratum sum Elleboro albo mixtum, facere dentes fine dolore excidere favent.

Pifeis Quadrangularis, Orbibus annumera ndus, Hysp Peje Caxon, id est Pifeis Cifta, Indis Boholanis Tabalong, Laytonsibus Tabarong, Tagalis Botele cavan, est species Snotcelsi secundi Gesneri, descriptionem vide sol. 84, Iconem Lab. xxv. No. 7. apud Iohnstonium. In Icone Pinna in

fine ventris desideratur, & angulorum prostantia.

11. Piscis Quadrangularis alter, seu Minor, Facie Tauri, Clusio Piscis Triangularis, Iohnstonio Piscis Taurisormis, Hysp. Peje Torete, Indis Botele Maysungay. Vescus est ut prior. Clusii Triangularis, collatus cum Luzonis Quadrangulari minori, idem esse videtur, sed Icon Clusiani nimium globosa, cum quem resiccatum asservabam prolongatus sit, & quandoque sesquipalmaris. Quare an idem sit ignoro.

12. Gadiamina, Ballæna Ambravoma Joloanis.

12. Tandayag, & 14 Tambohala, Balænæ.

15. Bujbaca Massa est alba quasi sævacea, à Mari in littus ejecta colligitur circa Tayavas & Tal: Illitam Bronchocelem

dissolvere tradunt. An Sperma Cœti Officinarum?

16. Belà Sinarum, de fertur ex Canchinehina; sunt autem panes 20 circiter librarum, candidi, sævacei, solidiusculi, lapidis specularis ritu, quodammodo in bracteolas scissis insipidi, & sævum olentis liquoris. Ad Tusses, & puerulorum diarrhæas commendant. An Sperma Cæti Offic. ?

17. Puquitan, Polypus monstrosus, & tam exorbitantis magnitudinis, ut pedum quivis majorem adæquet Pinnum, quibus penè nullo negotio navim mergat. Latitat ad Insulam Iolo, Batavis Insula Margaritisera, in sinu Mindanai, in sinu Sibuco, in Freto Sibuco. An Piscis Remorans Iohn-

stonij, Nirembergij, Linschotani?

18. Coluloca, Retiarius tremendus. Insultum facit in hojates Biremes, rete jactans, quo eas involvit, & demergit. Indi periculum cludunt objiciendo aparentia magna ex palmis compacta volumina, queis divertitur & illuditur.

19. Lavinduyong, s. Tagan, Amamaspas Boholanis, seu Giadius denticulatim aculeatus, sive Pristis Rondeletij, est Gladius Iohnstonij primus. Promuscidem hujates contra sulmina valere volunt. Hysp. Peje Sierra & Peje Espada. Abundat in lacu Bay: Pinguedo lampadibus deservit.

20. Quataffi Marianorum; Hyspanis Peje Espada, est Gladius Iohnstonij secundus, promuscide lævi. Aliis Bacangan.

Tonninæ, seu Delphini. Caput porcinum promuscidis loco longâ, & ut coreum Rayæ, aspera armatum lanceâ. Alæ membranaceæ ut Vespertilionis, longitudinis ipsius corporis, latitudinis quandoque orgyialis, quibus velocistime biremes insequitur, & non nunquam navis puppi lanceam insigit,

aut étiam magis audaculos piscatores transfodit.

22. Duyong Indorum, Peje mulier Hyspanorum, Haybe Sinarum, est Manatus Clussi, & aliorum. Icon Piscis Anthropomorphos Iohnstronij ex Kircherio spuria est, & adinventa. Dentes & Costæ medicum in usum veniunt: Attamen officula ex capite circa aures efficatiora funt. Ex his Iphærulæ & monilia fiunt, in Rheumate, Catharro, distillatione, deflexione, & fanguinis profluvio quocunque parti contrariæ applicanda. Probantur si sanguis ex incisa vena effluens, sine morà admotis sistatur. Rasuram crudam in dyssenteria, & sebribus commendant; Suffumigium ex ea tenesino. Schroderus usta laudat in renum & vasica calculo. dolore nephritico, & colicâ, alij în gingivis erosis pro Dentes appliciti in arteria Pollicis recissa, illico sanguinem stiterunt Josepho Hernandez puero. impositi mulieri, quæ 18 dierum copiosissime sluxu lochiorum exhausta erat, feliciter fluxum retardarunt. contra narium critica hamorrhagia debilitato, quoties corpon applicati fuêre, toties fluxum vehementer auxerunt.

23. Pogapo Bysaianis, Leytentibus Mogapo, Piscis est formæ Tiburonis, c. major bicubitalis, coloris nigro-morelli. Caput magnitudinis quartæ partis sui corporis, Faur

ses magna, corpus parum (quamofum ; vescus est.

Tetetetetet 2

24. Remora seu Echeneis, Indis Boholanis & Zebuanis Comi, Leytensibus Quini. An Brasiliensium speruquiba & Ordinariè piscibus majoribus, & navibus inhæret, quas in cursu impedit, & retardat, quamvis non ea violentia, qua passim, & vulgò narratur. Longitudinis est spithameæ, & ultra, coloris ex albido susci, subviolaceè relucens. Capite supino acetabula habet simbreata, ceu cirrata, transversaliter posita, ut strigilis denticulatæ series, quibus pertinacissimè hæret, ita ut omni conatu trahendo, citiùs corpus, relicto capite, detrahatur; antequam caput disjungatur, si verò corpus caput versus adigas facilè difunitur, & separatur à re cui inhæsitat. vid. GAZ. NATUR. Tab .44. sig. 12.

25. Bangol, Piscis Catanduanus, totus intra & extra ruberrimus, squamarum loco subversucosus ut Rana, alatus ut Hirundo, alæ striatim pistæ ut Tinunculi, selquispithameus, venenatus & non edulis. Suspendunt eum cauda, branchijs infixo Stylo, & ita per noctem, omnis ejus caro, remanente tantummodo spina in sanguinem resolvitur, quem mane ex suppositis vasculis colligunt, & tincturis destinant; eo infecta coloris Laccæsunt, sloridæ, & constantis. Vide Fig. in GAZOPH. NATUR. Tab. 30. sig. 2. D. Petever.

26. Pisciculus Tampal, seu Daledale. Sesquipalmam longus, biunciam latus, planus est ut compressus, pronè argenteus, supinè terreus, Squammulæ crebræ, spina majori tantùm donatus, edulis. Vid. Fig. in GAZOPH. NA-

TUR. Tab. 26. fig. 10. Jac. Peitver.

27. Bigo, Sanguisuga marina, piscis. Pisciculus est tenuissimus, vix sesquiuncialis, applicitus sine moră sanguinis filum educit, nec dolorem, inflammationem, aut tumorem inducit, aut causat.

2.8 Comondajha Bysaianis. species est Locustæ marinæ, sive Tamara-guacu Brasilianorum Iohnstonii, seu Hippocampus Locustæ Mar. Spec. Matthiol. Quem integrum vidi, formæ & magnitudinis erat, quâ à Matthioli depingitur. Asservo & alterius forsices, quarum unus solus articulus, digitum Indicem longus est. N. B. Longiusculè denticularæ, salces brachiis

brachiis inseruntur foraminulatis, cultelli complicatilis in modum reflexæ.

29. Olang. Locusta marina major.

30. Colagia. Locusta marina minor.

In Provincia Pangasinan, circa Metropolim Lingayen, ex fluvio arbores conscendere narrant, Animalia spithama longiora equo phalerato similia. Berd. Carasco. An Species Locusta stuviatilis?

31. Manla Boholanis, Zebuanis & Panayensibus, Tila Leytensibus, species est squillæ marinæ, quandoq; longitu-

tudinis bicubitalis.

32. Banagan. Species est Astaci marini, cornuti, echinati, paleari, luteo, & cinabarino varie & elegantissime picturati. Vid. in GAZOPH. NATUR. Jac. Petiver. Tab. 29. sig. 7.

32. Talangea. Astacus lacustris magnus.

24. Catung. Astacus fluviatilis parvus.

35. Bungcan, Cancellus parvus, vix uncialis, vescus, gaudens æstuariis, pulcherrime omnibus coloribus variegatus. Forficula una pusilla, altera corpore quadruplo majore.

36. Alimango. Cancer marinus major.

.37 Alimafag. Cancer marinus minor.

38. Cancellum terrestrem, hir sutum, qui gaudet Palmetis Cocco-Nuciferis, commendunt ut summopere proficuum diarrhæa laborantibus.

39. Mentula marina, Indis Balat, est Zoophytum marinum vescum, formæ tubæ, bivalvis. Sinæ illud pluris æstimant, quam Tragacanthum Indicum Venereum, seu Nidos avium

Salgan, & ad eadem commendant.

40. Timpalan, Zoophytum marinum, species Spongiæ, vide in supplemento in Hist. Plant. Joan. Raij lib. 1. fol. 77. titulo Plantæ marinæ saxatiles, & Zoophyta.